

A HTMT HÍREI

Elérhető az adatbázis: bárki felkutathatja az első világháborúban elesett felmenője nyughelyét

Elérhető az interneten a Magyar Nemzeti Levéltár (MNL) I. világháborús gyűjteménye. Az intézmény közlése szerint a Nagy Háború hősi halottainak két adatbázisa három Intézmény: az MNL, a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum (HM HIM), valamint Budapest Főváros Levéltára (BFL) összefogásával készült el és több mint 1,7 millió adatsort tartalmaz. Az MNL és a HM HIM között még 2015-ben létrejött megállapodásban az intézmények együttesen fogalmazták meg azt a célt, miszerint az elérhető legszélesebb forrásbázison alapuló feltáró munkával össze kell gyűjteni az I. világháborús hősi halottak neveit és a rájuk vonatkozó adatokat. A HM HIM rendelkezésére álló katonai források – elsősorban az Osztrák-Magyar Monarchia hivatalos, korabeli veszteséglistái – alapján az intézmény munkatársai által készített adatbázis több mint 1 millió 500 ezer nevet tartalmaz, amely a hősi halottak mellett magában foglalja a sebesültek és a hadifoglyok neveit is...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kötet: A csehszlovákiai magyar időszak fragmentumai

Mondhatni centenáriumi kiadványként – a trianoni békeszerződés 100. évfordulója alkalmából – látott nemrég napvilágot a Fórum Kisebbségkutató Intézet gondozásában az „Akaratunk ellenére...” – Dokumentumok a csehszlovákiai magyarság történetéből 1918–1992 című vaskos kötet Popély Árpád az MTA külső köztestületének tagja, és Simon Attila az MTA külső tagja szerkesztésében. A 462 oldalas mű egy összesen 109, részben vagy teljes egészében közölt dokumentumból összeálló „füzért” tartalmaz öt nagy fejezetre tagoltan. A bemutatás kronologikus, s az egyes csehszlovák (illetve a második világháború alatt értelemeszerűen csak szlovák) állami berendezkedések periodizációjához illeszkedik egészen az 1992. évi végjátékig. Több irat régóta ismert, mások pedig – ahogyan a szerkesztők jelzik – még a történészsakma előtt is ismeretlenek voltak. Szlovák és angol nyelvű összefoglalók is találhatóak a könyv végén, így a magyarul nem tudó érdeklődő is kap némi eligazítást – noha, ahhoz aligha fér kétség, hogy az egész tartalom megérné egy szlovák és egy angol nyelvű kiadást is...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

A Kriterion Kiadó 20. század sorozatának két új kiadványa

Az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont, Kisebbségkutató Intézetének közreműködésével a Kriterion Kiadó két új kiadványt jelentetett meg a 20. század című sorozatában. A kötetek előszava és tartalomjegyzéke az alábbi linkeken érhető el: Magyarok Romániában (1990-2015) Tanulmányok az erdélyi magyarságról. Szerk. Bárdi Nándor, Éger György, Filep Tamás Gusztáv, Erdélyi Múzeum Egyesület - Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár. Falusi Norbert: Két nemzet határán. Erdélyi magyar nemzetépítők az európai nagy változásban (1900-1925). Erdélyi Múzeum Egyesület...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Az MTA díjazottjai között a vajdasági dr. Pósa Mihály

Ünnepi köszöntőkkel, díjátadással és tudományos előadással kezdődött meg a 2020-as Magyar Tudomány Ünnepe. Az idei programsorozat mottója: Jövőformáló tudomány. A társadalom támogatása viszont csak akkor várható el, ha az emberek értik a tudományos gondolkodás és módszerek alapvetéseit. Ehhez kell a jó oktatás, hogy mindenki felismerje a bizonyítékokon alapuló tudományos ismereteket, és megkülönböztesse őket az áltudományos blöfföktől. QP Akadémiai Kiválóság díjat adtak át mások mellett Pósa Mihálynak, az MTA külső köztestületi tagjának, az Újvidéki Egyetem Orvostudományi Kar Gyógyszerészeti Tanszék egyetemi tanárának a bináris vegyes micellák és az epesavanionok aggregációjának kutatásában elért, a gyógyszer-, élelmiszer- és olajiparban is alkalmazható kiemelkedő tudományos eredményei elismeréseként...” Forrás: Magyarország.rs: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Lezárult a közös EU-s oktatási projekt

A november 3-i videokonferenciával zárult „A nemzetiségi oktatás minőségének növelése a szlovéniai magyar nemzeti közösség és a magyarországi szlovén nemzeti közösség részére” című EU-s oktatási projekt, mely 2016. júniusától folyt a muravidéki és a rábavidéki kétnyelvű térségben. Az eredményeket pozitívan értékelték a résztvevők és az oktatási tárca is. A négyéves ciklus programjainak elsődleges célja a minőségi, pedagógiai és nyelvilag képzett tanári szakemberállomány biztosítása a kétnyelvű

oktatásban, valamint a rábavidéki és a muravidéki kétnyelvű oktatási intézmények pedagógusai és szakmunkatársai nyelvi és szakmai kompetenciáinak növelése volt. Sabo Livia, a projekt koordinátora a konferencián ismertette a fő tevékenységeket, közülük kiemelve a tanévkezdő szakmai konferenciákat a muravidéki pedagógusok számára, a magyar nyelvű e-tananyagok (mozaweb, mozabook) licenceinek bérlését, a tanárasszisztens szakmai segítségnyújtását a rábavidéki Kossics József Kétnyelvű Általános Iskolának és Óvodának, a közös iskolanapokat a muravidéki és rábavidéki iskolák között, a különös bánásmódot igénylő gyerekek részére létrejött programokat, valamint a magyar mint második nyelv külső differenciálását a Lendvai Kétnyelvű Középsiskolában...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Harmincévi kutatás a határ mentén

Az Aškerc-elismerésre – két évente kiosztott elismerés a levéltári tevékenység területén – jelölt Nemzetközi Levéltári Kutatótábor története idén harmincéves múltat tekint vissza. A szlovén–magyar kutatótábor 1991-ben olyan időszakban kezdődött, amikor még viharos és bizonytalan történelmi korszak volt térségünkben. A Nemzetközi Levéltári Kutatótábor már három évtizede gazdagítja a történelmi és kulturális életet nemcsak a szlovén–magyar határ mentén, hanem az egész Muravidéken és az Őrségben. A tábor három együttműködő levéltár (Maribori Területi Levéltár, Zala Megyei Levéltár és Vas Megyei Levéltár) egyik legsikeresebb közös projektje. Dr. Peter Pavel Klasinc és dr. Gyimesi Endre kezdeményezésére létrejött tábor alapvető célja olyan írásos történelmi dokumentumok feltárása, összegyűjtése és bemutatása, amelyek a határ menti települések életére, kapcsolatrendszerére, illetve a szlovén és magyar nemzetiség együttélésére, viszonyára vonatkozó információkat hordoznak. A szakmai munka eredményeként mindhárom levéltár iratanyagában tekintélyes mennyiségű irat halmozódott fel (összesen 52 levéltári doboz), amelyeket a levéltár munkatársai rendeztek és további kutatásokra bocsátottak...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Idén is milliós támogatások a magyar gazdáknak

A napokban kihirdették az Economica Hungarica Alapítvány (EHA) idei pályázatainak eredményeit. Ennek apropóján beszélgettünk az alapítvány igazgatójával, Palisz-Tóth Hajnalkával. A horvátországi magyarság megmaradásának egyik alapfeltétele, hogy gazdasági téren is erősödjön közösségünk. A 2020-as évben a vírushelyzet ellenére négy pályázat kiírására is sor került, melyeknek már megszülettek az eredményei és a lebonyolításuk is megkezdődött. – Az idei első pályázatainkat tavasszal hirdettük meg, melyek célja falusi házak, illetve mezőgazdasági földek vásárlásának a támogatása volt. Ezen pályázatokat már lezártuk, és büszkén jelentem, hogy három családnak tudtunk segíteni új otthon találni, illetve hat gazda földvásárlását támogattuk. Ami a családi házakat illeti, ott a pályázat támogatási intenzitása 75%-os, földvásárlás esetén pedig 50 százalék. Az előző évekhez hasonlóan idén is az úgynevezett de minimis, vagyis az eszközvásárlást támogató pályázatok voltak a legnépszerűbbek. Ezekből két kategóriát hirdetett meg az alapítvány, külön a mezőgazdasági eszközökre, illetve az egyéb vállalkozások számára...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Irodalmi teadélután Pélmónostoron

Múlt héten a pélmónostori HMDK-egyesület és a Magyar Katolikus Nőegylet szervezésében irodalmi délutánra került sor, ahol a határon túli magyar irodalommal ismerkedtek a résztvevők. [...] Első ízben a vajdasági Jung Károlyról beszéltem, és külön foglalkoztunk Szülőföld című versével – mondja Pálinkás Diana, aki az előadást tartotta...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

'56-ra emlékeztek Vinkovciban és Verőcén

A vinkovcei és a verőcei magyar egyesületünkben is megemlékeztek az 1956-os forradalomról és szabadságharcról...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Gyertyagyújtás az első világháború áldozatainak emlékére

1918. november 3-án, 102 évvel ezelőtt ért véget az első világháború. Ennek apropóján kedden délután a helyi egyesületek gyertyagyújtást szerveztek Csúzában az első világháborúban elesett falusiak emlékére. [...] a legtöbb horvátországi magyar faluban van világháborús emlékmű. A csúzai Ács Gedeon Ifjúsági Egyesület tagjai számára fontos múltunk hagyatékának és hagyományainknak az ápolása, ezért úgy döntöttek, hogy idén a nehéz vírushelyzet ellenére is megemlékeznek a háború csúzai áldozatairól. A megemlékezésen beszédet mondott Andócsi János, a HMDK alelnöke. Az első világháborúnak 32 ismert csúzai áldozata volt, akiknek jelentős része a Pécsi 19. gyalogezredbe lett besorozva...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Szegedi Kis Istvánnak és Sztárai Mihálynak állítottak szobrot a reformáció ünnepén Laskón

Október 31-én, a reformáció emléknapján ünnepi istentiszteletet tartottak Laskón. Az egyházi ceremónia során leleplezték vidékünk két legnevesebb reformátorának, Szegedi Kis Istvánnak és Sztárai Mihálynak a fejszobrát is. A Horvátországi Református

Keresztyén Kálvini Egyház idei központi ünnepségre Laskón, a horvátországi magyar reformátusság egyik szimbolikus helyén került sor. Az ünnepi alkalom, melyen Rácz József Tolna megyei esperes hirdette az ígét, abból a szempontból is különleges volt, hogy az istentisztelet végén leleplezték vidékünk két legkiemelkedőbb reformátorának a fejszobrát is. A Szegedi Kis Istvánt és Sztárai Mihályt ábrázoló alkotásokat a templomfal mellett állították föl, egy olyan helyen, ahol minden valószínűséggel annak idején eme két lelkész is prédikált, hiszen mindkettőjük szolgált Laskón...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Egyszerűsítik az örökbefogadást Romániában

Felgyorsították és egyszerűsítették az örökbefogadást Romániában egy kedden megszavazott törvénymódosítás által. Az RMDSZ javaslatára megteremtették a lehetőséget arra is, hogy a kisebbséghez tartozó személyek a saját anyanyelvükön végezhesék el az örökbefogadói bizonylat megszerzéséhez szükséges felméréseket és tanfolyamokat. Csép Andrea parlamenti képviselő, a munkaügyi és szociális bizottság titkára a Maszolnak rámutatott: a módosítások azt célozzák, hogy a gyermekek minél hamarabb kikerülhessenek az állami gondozásból – hiszen jelenleg 50 ezer gyermek van állami gondozásban és közel 3500-at nyilvánítottak örökbefogadhatónak...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Az uniós támogatásoknál is nagyobb összeget küldtek haza idén a vendégmunkások

2,28 milliárd eurót küldtek és hoztak haza a Nyugaton dolgozó romániai vendégmunkások 2020 első nyolc hónapjában, a Román Nemzeti Bank (BNR) adatai szerint. Ez 13 százalékkal kisebb a tavalyi, 2,62 milliárd eurós összegnél, azonban a csökkenés kifejezetten szerény, figyelembe véve a gazdasági helyzet alakulását. A vendégmunkások által hazautalt összeg idén meghaladja a külföldi befektetések és az uniós alapokból lehívott pénzek értékét is. Befektetés formájában idén 67 százalékkal kevesebb pénz érkezett az országba, mint tavaly. A BNR 2005 óta követi figyelemmel, hogy mennyi pénzt juttatnak haza a vendégmunkások. Az azóta eltelt időszakban 69 milliárd eurót pumpáltak a hazai gazdaságba. Ez egy elképesztő összeg, a tavalyi GDP-nek közel a harmada. Ez szinte 30 milliárd euróval nagyobb annál a nettó összegnél, amennyit a 2007-es csatlakozása óta Románia kapott az Európai Uniótól...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Visszaküldte Iohannis a parlamentnek az iskolai egészségügyi nevelésről szóló törvényt

Visszaküldte Klaus Iohannis államfő a parlamentnek újbóli megfontolásra az iskolai egészségügyi nevelés bevezetéséről szóló törvényt. Igénylésében Iohannis felhívja a törvényhozás figyelmét, hogy a jogszabály – amely a „szexuális nevelés” fogalmat „egészségügyi nevelésre” cseréli, és a szülők írásos hozzájárulásához köti az egészségügyi neveléssel kapcsolatos iskolai programokat – számos bírálatot váltott ki az oktatási szakértők, illetve a civil szervezetek részéről...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Oktatási hírek: Elmaradhat a dolgozatírás, egységes diploma nyilvántartás

A járványügyi helyzet függvényében mind a dolgozatírást, mind a tantárgyversenyeket online bonyolíthatják le, de ha az események úgy kívánják, mindkettőt el fogják törölni, ahogy márciusban tették – nyilatkozta Monica Anisie oktatásügyi miniszter egy televízió interjúban. Ugyancsak az említett adásban hangzott el, hogy a digitális oktatásnak a tananyag nagy méretű csökkentésével kell járnia, le kell mondani bizonyos fejezetekről, rövidíteni kell a tanórak időtartamát, hogy a diákok ne töltsenek sok időt a képernyő előtt, sőt a miniszter szerint az interdiszciplináris, azaz például két tantárgy összevont oktatása is ajánlatos lenne. [...] Monica Anisie tanügyminiszter paradigmaváltást szeretne elérni a közoktatásban a SMART – Edu elnevezésű program segítségével. A SMART betűszó, korszerű, hozzáférhető, digitális forrásokon és technológiákon alapuló iskolát jelent, amely minden diák számára minőségi oktatást biztosít. [...] A közoktatás- és kutatásügyi miniszter valamennyi romániai felsőoktatási intézménytől azt kéri, hogy november 2-ától kezdődően 30 napon belül vezessenek be minden törvény által előírt szükséges módosítást a Romániai Egyetemek Egységes Anyakönyvi Rendszerébe (RMUR). Ennek tartalmaznia kell az (alapfokú, mesteri, doktori és egyéb) egyetemi tanulmányokról az állami és magánegyetemeken kibocsátott sor- és szériaszámot, valamint a doktorátusvezetők nevét minden doktori címet szerzett hallgató esetében...” Forrás: E-nepujtag.ro: [teljes cikk >](#)

Másodszor is megszavazták a magyarellenes Trianon-törvényt

Módosítás nélkül, döntéshozó kamaraként ismét megszavazta kedden a bukaresti képviselőház azt a jogszabályt, amely román nemzeti ünneppé nyilvánítja a trianoni diktátum 1920. június 4-i aláírásának évfordulóját, június 4-ét. Az RMDSZ szerint a törvénnyel a román pártok éket vernek a román és a magyar közösség közé. A képviselőház 175 támogató és 23 nem szavazattal, 85 tartózkodás mellett szavazott ismét igennel a magyarellenes jogszabályra, amelyet az államfőnek immár ki kell hirdetnie. A jogszabály értelmében a kormánynak és a helyi hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy június 4-én kitűzzék a köztereken

Románia nemzeti lobogóját. [...] Sértésnek tekinti a kisebbik magyar kormánypárt a román Trianon-törvényt...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Felmérés: az erdélyi magyarok a románoknál is elutasítóbbak a bevándorlókkal szemben

A társadalmi távolság, a bevándorlás és fejlődés viszonya és a multikulturalizmus percepciója kérdésében az erdélyi magyarok értékrendje közelebb áll a magyarországihoz, mint a romániaihoz, ám mindkettőnél szélsőségesebb. Többek között ez derül ki Az erdélyi magyarok az európai értékrend térképén című felmérés eredményéből, amelynek második részét a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet szakemberei kedden délután ismertették online sajtótájékoztatójukon. [...] Így az erdélyi magyarok 38 százaléka nem szeretne szomszédjának más fajú embert, 53 százaléka nem szeretne bevándorlót, 52 százaléka romát, 42 százaléka pedig muszlimot. Magyarországon ezek az adatok a politikai faktor miatt 2008-hoz viszonyítva nőttek, és a kutatók szerint ez hatott az erdélyi magyarok idegenellenességére is. [...] A kutatás első részében a család, a nemi szerepek és a vallásgyakorlás kérdésében vizsgálták az erdélyi magyarok értékrendjét, a kutatásból pedig az derült ki, hogy az erdélyi magyarok közelebb állnak a romániai értékrendhez, mint a magyarországihoz...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kolozsvári siker az EdisonKids kihívásán

Kártyajáték segítségével tenné játékos, közös tanulási élménnyé a tudomány felfedezésének örömet Kovács Nóra-Anna és Ferencz Péter. A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákjainak ötlete első díjat kapott, és egyben a legmegvalósíthatóbb pályamű címét is elnyerte a magyarországi EdisonKids kihíváson. A kincses városi csapat egy kártyarendszerrel szeretné meg a gyerekekkel a tudományt, amelyben az általuk izgalmasnak vélt tudományterület tudós palántáinak szerepét ölthetik magukra egy, az élethez közel álló „világban...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Háromszéki jelesek a Házsongárdi temetőben – új kötet látott napvilágot

Bővített, átdolgozott változata jelent meg a Háromszéki jelesek a Házsongárdi temetőben című kötetnek, amelyet a Kovászna Megyei Tanács és a Kovászna Megyei Művelődési Központ adott ki a Háromszék Vármegye Kiadó gondozásában. A kötetben, amelyet online mutattak be a hétvégén, életutak szerepelnek, amelyek közös szálon futnak: a jeles személyiségek mindegyikének utolsó útja a Házsongárdi temetőbe vezetett. Közös bennük az is, hogy mindannyian Háromszékről indultak, munkásságukkal nagyban hozzájárultak szűkebb és tágabb nemzetünk fejlődéséhez, méltón képviselve azt. Nem csupán életrajzi adatok összessége ez, vívódások, sorsok és hús-vér alakok elevenednek meg a sorok között...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: A festői környezetben fekvő Gyergyóholló gyors leépülésének története

Az 1960-as években Gyergyóholló lakói megúszták a kollektivizálást. Húsz esztendővel később Ceaușescu falurombolási terveiből szinte csodával határos módon kimaradtak. Az 1990-ben „beütött” demokráciát viszont nem valószínű, hogy túléljük, és erről a kegyetlen demográfiai adatok vallanak. A Hargita megye szélén fekvő településen jártunk. [...] Az Erdély és Moldva találkozásánál fekvő községben soha nem volt magyar többség. [...] A mostoha körülmények ellenére az évtizedek során Gyergyóholló és a hozzá tartozó Hollósarka kitermelte azt az értelmiségi réteget, amely hazatérése esetén nagyot lendíthetett volna a községben. Ha minden tízedik egyetemet végzett fiatal itt kereste volna a boldogulás lehetőségét, a község nem tartana ott, ahol a part szakad. [...] a szocialista rendszer bukása után is 1700 főt számláló Holló lakossága három évtized alatt kevesebb, mint a felére zsugorodott. Márton István tölgyesi plébános három esztendeje szolgálja a hollóiakat, de keresztelni még nem keresztelt. Azonos helyzetben az ikertestvére, Márton József is, aki Borszékről jár ki a hollósarki leánygyülekezetbe. Három év: nulla esketés, nulla keresztelő...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Kulturális központ lesz az irodalmi Nobel-díjas költő családjának érmihályfalvi malmából

Az érmihályfalvi Gizella-malom nemcsak Érmellék egyik legjelentősebb ipari épülete és az Észak-Bihar megyei kisváros egyik jelképe. Az évszázados ingatlan napjainkra düledező állapotba került, azonban már megkezdődött az egykori malom átépítése: kulturális központ lesz belőle. Az érmihályfalvi malom a 20. század elejétől a közepéig a környék egyik legjelentősebb őrlőhelye volt, amelyet az alapítója, a Mihályfalván 1900-ban mindössze 29 évesen megletelepedett Glück Benő hozott létre és a feleségéről, Horovitz Gizelláról nevezte el. A Glück család Mihályfalva ortodox zsidó hitközségének megbecsült közössége volt, mégis megpecsételte sorsukat a második világháború. [...] A városvezetőség több mint egy évtizede keresi a megoldást a felújításra. Idő közben az is eldőlt, hogy kulturális központot alakítanak ki a mostoha sorsú épületben...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

IX. Apáczai-díj: Idén is jutalmazza a pedagógusokat és a diákokat az RMPSZ

Az RMPSZ szaktestületei úgy döntöttek, hogy bár számos tantárgyverseny elmaradt, és a pedagógusok szakmai megnyilvánulásait, lehetőségeit is korlátozta a világháború, jutalmazza az elmúlt tanévben kiemelkedő tanulmányi eredményeket elért diákokat, illetve a pedagógusoknak két évente meghirdetett Apáczai-díjra beérkezett tudományos munkákat. A tanulók a díjra megyéknént

pályázhatnak, és elérhetik a bronz, ezüst, arany és gyémánt fokozatot, aszerint, hogy a pályázó egyszeri, kétszeri, háromszori vagy akár négyszeri kitüntetett. Az elismerés odaítélésének szempontjai a kiváló tanulmányi eredmények, hazai és nemzetközi versenyeken, iskolán kívüli tevékenységeken, kulturális tevékenységeken való részvétel, valamint a jó magaviselet...” Forrás: E-nepujag.ro: [teljes cikk >](#)

Átadják az „erdélyi Oscar-díjakat”: Főként online megemlékezést és díjátadót tart a hét végén az EMKE

Átadja a hét végén az „erdélyi Oscar-díjnak” is nevezett éves elismeréseit az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) Kolozsváron. A díjakkal a közművelődés különböző területein kiemelkedő tevékenységet folytatókat tüntetik ki, az ünnepséget szűk körben, főként a virtuális térben tartják. Az EMKE közölte idei díjazottjainak listáját. [...] Mint az egyesület közleménye részletezi, a 2020-as évben, a járványhelyzet kedvezőtlen alakulása miatt két alkalommal kellett elhalasztaniuk közgyűléseit és az EMKE-díjak átadását. Az egyesület hagyományosan az 1885. április 12-i alakulásához legközelebb eső hétvégén tartja ünnepségét, ez idén április 4-én lett volna. Az EMKE 2020-ban ünnepli fennállásának 135. évfordulóját, valamint emlékezik arra, hogy a főtítkári, illetve ügyvezető elnöki, majd rövid ideig elnöki tisztségét betöltő Sándor József 75. éve hunyt el...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Lassan halad az MKP, a Híd és az Összefogás egyesülése

Lassan haladnak az MKP, a Híd és az Összefogás egyesülési tárgyalásai. Karácsonyig egy megállapodás-tervezet kidolgozásáig, talán az aláírásáig juthatnak el. A közös párton belüli pozíciók leosztásáról még nincs egyezés. Nagyon keveset lehet tudni arról, hogy a három párt delegációi miben egyeztek meg, egyelőre szinte minden a színpalak mögött zajlik. A három párt jövőbeli együttműködésének talán a legfontosabb kérdése, hogy milyen arányban osztják el egymás között a közös szubjektumon belüli pozíciókat. Így például, hogy melyikük adja az elnököt, mennyi helyet kap az elnökségben és a közgyűlésben, esetleg az országos tanácsban az MKP, mennyit a Híd és mennyit az Összefogás. Amíg ebben nem születik megállapodás, addig biztosan nem lesz közös párt, és úgy tudjuk, a kérdésben jelenleg nincs közös álláspont. Információink szerint az MKP ragaszkodik ahhoz, hogy a közgyűlésben és az elnökségben, esetleg az országos tanácsban a helyek 50 százaléka az övé legyen. A belső erőviszonyok meghatározásánál felmerült, hogy a 2020-as parlamenti választás eredményeit vegyék figyelembe, de az is terítékre került, hogy egy ún. előválasztást tartsanak...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Minden nyelv(járás) érték, melyet meg kell őrizni és örökíteni az utókor számára

Pár évvel ezelőtt két fiatal hölgy elindította a vakermore.hu honlapot, amely a Felvidék bizonyos részein is beszélt romungró cigány nyelvjárást kutatja és mutatja be. A Felvidék.ma kérdéseire a felvidéki születésű Bodnár Zsuzsanna, romológus-kulturoológus, a honlap egyik megalapítója válaszolt. Egy évig egy magyar cigány családnál laktam, kutattam és tanultam meg cigányul, majd hónapokig jártam a falvakat egy cigány nyelvjárási kutatás keretén belül Szlovákiában és Magyarországon. Egy ilyen út során ismertem meg Oláh Lídiát Nógrádszakálban, becenevén Sunit, aki anyanyelvi szinten beszéli ezt a nyelvjárást. Csak évekkel később jött az ötlet, hogy csináljunk egy weboldalt, amely ezt a nyelvjárást népszerűsíti. Szeretnénk fokozatosan bővíteni az oldalt, főleg a kisokost, a nyelvleckéket és a szótárt, továbbá szeretnénk még egy interaktív térképet elhelyezni az oldalon, ahol hangfelvételek lennének a magyar cigány különböző helyi változataiból...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Betekintés a Felvidéki Magyarok 2020/III. számába

A Felvidéki Magyarok 2020/3. számával 37. alkalommal jelenik meg elektronikus folyóiratunk. Idei első két lapszámunk tematikus kiadványok voltak, előbb a parlamenti választásokat vettük górcső alá, majd a 100 évvel ezelőtt aláírt trianoni békediktátummal, illetve annak okaival és következményeivel foglalkoztunk. A jelenlegi „hagyományos” számban mintegy 10 témával jelentkezett a lap. Többek között a Bolzano vs. Pozsony – azaz mikor is beszélhetnénk Szlovákiában valódi standardfelettségről. Összefoglaltuk az eddigi felvidéki autonómia-törekvéseket, lássuk be, sok történesre nem tekinthettünk vissza. [...] Beneši dilemmák – Szó sincs itt a dekrétumoknak és hatásaiknak elévüléséről! – mutat rá írásában Öry Péter. [...] A Minority SafePack kisebbségvédelmi kezdeményezés újabb mérföldkövéhez ért...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Kötet: Egy cserépdarabka a Trianon által összetört tükörből

Különösen a falutörténetet írók és olvasni szeretők szemszögéből nézve, de úgy általában is egy szépen megtervezett, tetszetős külsejével a figyelmet magára irányító kis könyvvel lepett meg a minap régi ismerősöm, volt főiskolai évfolyamtársam, Pán Imréné Nagy Rozália. „Megpróbáltam felidézni a múltat” – mondta a könyv átnyújtásakor Pozsonypüspöki szülőtte és jelenleg is lakója, a ma már nyugdíjas pedagógus. [...] Ennek eredményként a családtörténettel párhuzamosan Pozsonypüspöki viharos 20. századi történetébe is részletes betekintést kapunk...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Nyolc magyar mandátum lehet a megyei közgyűlésben, ám Ungváron nem sikerült a magyar bravúr

A Központi Választási Bizottság (CVK) egészen az utolsó pillanatig kivár az október 25-i önkormányzati választások eredményeinek kihirdetésével. Törvényileg erre november 6-ig van határideje. Ennélfogva továbbra is csak előzetes, nem hivatalos eredményekről beszélhetünk. Az előzetes információk alapján a magyar lista 10 százalék feletti eredménnyel zárhat, ami 8 mandátumot jelenthet a 64 tagú grémiumban. [...] Igazán fájó, hogy Ungváron magyar jelenlét nélkül alakul meg az új városi tanács. Ami az Ungváron született magyar eredményeket illeti: a KMKSZ-Ukrajnai Magyar Párt listája 1430 szavazatot gyűjtött, az Ukrajnai Magyar Demokrata Párt jelöltjeire 362-en voksoltak. A számítások alapján a KMKSZ-nek alig 200 szavazat hiányzott a bejutáshoz, az UMDSZ listája várakozáson alul szerepelt, ám ha együtt indulnak, a töredékszavazatokkal akár 4 mandátuma is lehetett volna a megyeszékhely magyar közösségének. Öt évvel ezelőtt a közös magyar indulás 2548 szavazatot hozott a konyhára, ami akkor 2 mandátumot ért...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Jövőre a parlamenti képviselőknek is kell ukrán nyelvvizsgát tenniük

Tarasz Kerminy, az államnyelv védelmi biztosa nemrégiben azt közölte, hogy a jövőben a kormányhivatali vagy önkormányzati beosztásokra pályázóknak bizonyítaniuk kell államnyelv ismeretüket. Kerminy arra emlékeztet, hogy 2021. június 16-tól minden hivatali pozícióra pályázónak a Nemzeti bizottság által felállított alapelvek szerint összeállított vizsgát kell tennie államnyelv ismeretből...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Nagy értékű adományok tanintézeteknek

A budapesti székhelyű MeOut Association (Én Kint Egyesület) évek óta támogatja technikai segédeszközökkel a Kárpát-medencei tanintézményeket, s immár öt éve Kárpátaljára is eljutottak. A héten öt kárpátaljai tanintézményt kerestek fel, és nagy értékű adományokkal ajándékozták meg azokat. Kárpátaljára kell jönnünk, ide kell az erőforrásainkat csoportosítani, mert itt van rá a legnagyobb szükség – beszélt lapunknak a kezdetekről Sándor Attila, a MeOut alapító elnöke [...] ... öt tanintézménybe összesen 44 darab, vadonatúj, garanciás, jogtisztá szoftverekkel ellátott notebookot hoztunk, az adományozási projektnek az összköltségvetése közel 40 ezer euró. [...] ...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Könyvbemutatót tartottak a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán

Könyvbemutatót tartottak a II Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola olvasótermében, ahol a főiskola Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpontja, a Filológiai Tanszék Magyar Tanszéki csoportja, valamint a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács a nyelv és nyelvhasználat tematikájával foglalkozó kiadványait mutatták be...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#)

Kötet: Múltidéző séta Ungváron

Az időutazás sajátos lehetőségét tárja elénk Literáti Tetyana Múltidéző séta Ungváron című könyve, amelynek bemutatójára a minap sor Magyarország Ungvári Főkonzulátusán. A szerző Elveszett Ungvár cikksorozatának – amely azonos címen könyvalakban is megjelent – magyar vonatkozású fejezeteit Makusina Rehá Viktória ültette át magyar nyelvre. A visszaemlékezések, újságcikkek és korhű dokumentumok alapján idézi meg a megyeszékhely 20. század eleji mindennapjait, a virtuális sétát temérdek korhű ungvári kép és régi képeslap teszi igazán különlegessé. A könyv hiteles bepillantást enged a város egykori hangulatába, az Ungvár életében meghatározó szerepet játszó családok életébe és történetébe megismerhetjük jellegzetes épületeit, egykori utcáit...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Belgrád a föld legszennyezettebb városai között

Kedden volt a tiszta levegő világnapja, és éppen ezen a napon került az AirVisual applikáció világ legszennyezettebb levegőjű városait összegző listájának élére Szerbia fővárosa. A fűtésidény kezdete óta Belgrád, de az ország más városainak levegőjét is – ahol rendszeresen mérik a légszennyezést – gyakran a szennyezettek közé sorolják be. Egyebek közt Kosjerić, Valjevo, Niš, Novi Pazar, Smederevo, Újvidék és Užice levegője szennyezett. A szerb fővárost a listán az indiai Mumbai és Kalkutta, a pakisztáni Lahore és a bangladesi Dhaka követi.[...] Az Egészségügyi Világszervezet adatai szerint Szerbiában évente több mint 7000 ember

hal meg a légszennyezés miatt, ami Európában a második legrosszabb, légszennyezés miatti halálozási arány – hívta fel a figyelmet a Ne davimo Beograd, mely a következő intézkedéseket javasolja...” Forrás: Szabamagyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

A zentai béketüntetésre emlékeztek

Nem egész három évtizeddel ezelőtt példátlan összetartást tanúsított Zenta lakossága, amikor a tömegesebb mozgósítások során a helyi tartalékosokat Tornyosra vitték a célból, hogy a horvátországi harcterekre vezényeljék őket. A hivatalos szervek durva fellépése és fenyegetőzése nagy elkeseredést váltott ki a tartalékosok körében, aminek az lett a következménye, hogy másnap, november 5-én reggel a tornyosi táborból a katonák és hozzátartozói a szakadó esőben gyalogosan indultak el Zenta felé, és a város központjában béketüntetés kezdődött, amelynek hatására tartomány szerte hasonló békés megmozdulások törtek ki. Az a kiállítás, amit akkor Zenta tanúsított, nem szabad, hogy elfelejtődjön – hangsúlyozta napilapunknak Juhász Attila, aki maga is a mozgósítottak között volt huszonkilenc évvel ezelőtt, s hozzáfűzte, hogy azokról sem szabad megfeledkezni, akik kiálltak a népért, és a későbbiekben ezért meghurcolták őket. – A válságtörzs három tartalékos altiszt tagja, Szabó János, Bodó József és Papp József kálváriája majdnem két évig tartott, miközben a börtön után megijárták a frontot és a katonai bíróságot is...” Forrás: Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Elkezdődött a tankönyv kiadványok magyar nyelvre való fordítása

Elkezdtek lefordítani a gimnáziumi tankönyveket magyar nyelvre. Két kiadó, a belgrádi székhelyű Klett és Logos kiadó összesen tizenhárom tankönyvet ad ki. A gimnáziumi tankönyvek közül hat az első osztályra, hét pedig a második osztályra íródott. Ezek fordítása elkezdődött. Január végére talán elkészül a fordítás, majd következik a könyvek tördelése. Előbb az MNT fogja véleményezni a tankönyveket, azután pedig a tartományi oktatási titkárság. Reményeink szerint a jövő tanév elejére az új tankönyvek a gimnazistákhoz kerülnek – nyilatkozta lapunknak Petkovics Márta, az MNT tankönyvekkel megbízott tagja...” Forrás: Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Kosztolányira emlékeztek Szabadkán

Kosztolányi Dezső íróra emlékeztek a nevét viselő szabadkai intézmények a Bajai úti temetőben, a Kosztolányi család sírboltjánál. Megjelent a Kosztolányi Dezső Diákszegélyező Egyesület vezetősége és ösztöndíjasai, a szabadkai születésű író nevét viselő Tehetséggondozó Gimnázium és a Kosztolányi Dezső Színház küldöttsége, akik egy szavalatot követően elhelyezték a kegyelet virágait...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Interjú: Fekete J. József irodalomtörténésszel

Fekete J. József, vagyis „JJ” Bácskossuthfalván született, Zomborban él. A magát ízig-vérig zomborinak, nyugat-bácskainak valló, József Attila- díjas irodalomtörténész, író, kritikus, publicista több mint húsz próza- és esszékötettel, valamint számos szakmai díjjal büszkélkedhet. Legutóbb rangos állami kitüntetésben részesült: a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét vehette át Palicson Csallóközi Esztertől, Magyarország szabadkai főkonzuljától. Fekete J. Józseffel az életműről, annak elismeréséről, kezdeti motivációkról, olvasatokról, irodalomszervezői tevékenységről beszélgettünk. [...] Mostanság éppen a vajdasági magyar avantgádról készülök egy átfogó tanulmányt írni, az anyagot már ki is gyűjtöttem hozzá...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

A Bácsország folyóirat Trianon-különszáma

Megjelent a Bácsország folyóirat idei második száma. A vajdasági honismereti szemle központi témája a trianoni békediktátum és a hozzá kapcsolódó események. A vajdasági magyarság már 1920 legelejétől fokozott figyelemmel kísérte a párizsi békekonferenciával kapcsolatos híreket, pontosabban attól a pillanattól kezdődően, hogy 1920. január 5-én Apponyi Albert gróf vezetésével Párizsba utazott a magyar békeküldöttség — olvashatjuk Németh Ferenc Trianon visszhangja Vajdaságban című munkájában. Az írás a nagybecskereki Torontál és a szabadkai Bácskai Hírlap híreinek tükrében vizsgálja az akkori történéseket. A Sajti Enikő „Ahol egy szerb található, ott van Szerbia” című tanulmánya a Nikola Pašić és Trianon alcímet viseli. Az értekezésben a modern szerb történelem egyik legnagyobb alakjának nézetei által mutatja be Szerbia területi követeléseinek formálódását, különös tekintettel a Magyarországgal szembeni álláspontjára. Papp Árpád...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Megjelent Bozsik Péter új kötete

Bozsik Péter legújabb verseskötetét, a Behódolt tartományt mutatták be tegnap este Újvidéken. A Behódolt tartomány című kötetben találunk régebbi és új verseket, de fordításokat is, egészen a kilencvenes évektől a kétezres évekig. A szerző Aleksandar Tišma,

Miodrag Pavlović, Stevan Tontić és Josip Osti műveit ültette át magyar nyelvre. A költemények kölcsönhatásban vannak, tematikailag és formailag is kapcsolódnak egymáshoz...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

A tudomány napjai Óbecsén

A tudomány napjai címmel az óbecsei Népkönyvtárban és a Than Emlékházban is könyvbemutatót tartottak gyerekeknek. Toma Viktória tudomány-népszerűsítő kötetei mellett az óvodás és alsó tagozatos gyerekek szórakoztató kísérletekben is részt vehettek. [...] A könyvbemutatókat a tartományi oktatási titkárság támogatta. Pénteken a bácsföldvári könyvtárban lesz könyvbemutató...” Forrás: Pannontrv.com: [teljes cikk >](#)

Benedek Miklós kapja a Koncz István-díjat

A Vajdasági Írószövetség által kinevezett bizottság (Harkai Vass Éva, Maurits Ferenc, Virág Gábor) Benedek Miklóst eddigi köteteiért Koncz István-díjjal jutalmazza. Benedek Miklós eddig három verseskötettel jelentkezett. 2012-ben Nem indul hajó, 2014-ben Mintha emberekből állna, 2019-ben pedig Miközben halkan címmel jelentek meg kötetei a Forum Könyvkiadónál. Benedek kötetei szervesen kapcsolódnak egymáshoz, miközben mondatai a vers- és prózabeszéd között lavíroznak. Verseinek világát nimfászerű lények, sámánok, kóbor kutyák és macskák népesítik be, olykor elmosva a határokat emberi és állati között, s belőlük egy posztapokaliptikus hitvilág, egyfajta magánmitológia egymástól olykor igen távoli elemei állnak össze egészé...” Forrás: Szabadmagyarszo.com: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

A müncheni srácok: Egy el nem mondott történet 1956-ból

... [...] Horst Kandar nem várhatja sokáig vendégfogadóját, Dr. K. Lengyel Zsoltot, a Münchener Magyar Intézet Egyesület vezetőjét, – aki akkor is arról volt híres, ahogyan ma is, hogy szenvedélyesen gyűjti a nemzeti kincsünk tárgyi és szellemi hagyatékait – és felfedi látogatásának okát. Belekezd történetébe. [...] Először is felfüggesztették az őszi szemeszterüket. Buszokkal, teherautókkal, személyautókkal mentették a forradalom üldözöttjeit. Nem egy fordulóval! Tíz-tizenöt alkalommal tették meg München és az osztrák támaszpont közötti életmentő akciójukat a forradalom politikai üldözöttjeivel. Pamhagen! Jegyezzük meg ezt az osztrák település nevet! Itt volt a támaszpont...” Forrás: Kulhonimagyarok.hu: [teljes cikk >](#)

Videó: A dallasi magyarok története Gyula atya elmondásában

A dallasi ciszterci közösségnek a helybeli magyarok lelki gondozásával megbízott tagja, Gyula atya mesél a magyarok ideérkezéséről, és arról, hogy mennyi mindennel járultak hozzá az ideérkező magyar ciszterciek a Dallas környéki oktatás fejlődéséhez, közösségi életéhez. Az 1956-ban alapított dallasi egyetem első tanárai közül kilencen magyar ciszterci rendi szerzetesek voltak, akik később 1958-ban megalapították a Ciszterci Monostort, melynek 1990-92-ben épült temploma a magyarországi bélapátfalvi kolostor mintájára épült fel...” Forrás: Korosiprogram.hu: [teljes cikk >](#)

Teleki Pál-szobrot állítottak Krakkóban

Lucie Szymanowska, az MTI tudósítója jelentette a lengyel Nemzeti Emlékezet Intézete (IPN) krakkói részlegének tájékoztatása alapján, hogy szobrot állítottak Krakkó központjában Teleki Pálnak, és ehhez kapcsolódóan köztéri kiállítás is nyílik az egykori magyar miniszterelnök Lengyelországhoz fűződő viszonyáról. Az életnagyságú szobrot Stefan Dousa neves krakkói szobrász készítette, létesítését az e célból alakult krakkói polgári bizottság kezdeményezte több helyi szervezet hozzájárulásával és a helyi közigazgatási hivatal pénzügyi támogatásával...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#)